

درس ۱۱

انفاق

دین اسلام آخرین و کامل ترین برنامه ای است که خداوند برای نجات بشر از تمامی گرفتاری ها و دست یافتن به رستگاری در دنیا و آخرت فرستاده است، به همین دلیل این دین باید راهی برای نجات مردم از فقر داشته باشد؛ یکی از راه کارهای دین اسلام برای حل این مشکل، انفاق است. در دین اسلام به مردم توصیه شده است، بخشی از اموال خود را در راه خداوند انفاق کنند.

پیامبر اکرم صلی الله می فرماید:

خداوند به اندازه نیاز مندی های مردم فقیر در اموال ثروتمندان حقی قرار داده است، اگر بپردازند نیاز مندی های عمومی مردم برطرف می شود. اگر گرسنه یا برهنه ای در میان مردم پیدا شود، به این دلیل است که ثروتمندان، حقوق واجب اموال خود را نپرداخته اند.

تفاوت های طبقاتی میان فقیر و غنی، گرسنگی و... اینها مشکلاتی هستند که وجود دارد و دین اسلام برای این مشکل مسأله انفاق را مطرح و اجرا می کند. در اسلام به مردم توصیه شده است بخشی از اموال خود را در راه خداوند انفاق کنند.

رابطه میان مسلمانان، رابطه برادری است و همان طور که هر برادری نسبت به خواهران و برادران خود در خانواده وظایفی دارد، برادران دینی نیز در برابر یکدیگر وظایفی دارند. یکی از این وظایف کمک مالی به نیازمندان است. خداوند در قرآن کریم همواره انسان ها را به بخشش قسمتی از اموالشان به نیازمندان تشویق کرده و این اعطای مال را انفاق نام نهاده است.

حکمت انفاق:

_توزیع ثروت میان فقرا

_جلوگیری از انحصار آن در دست ثروتمندان

_کم شدن فاصله طبقاتی میان ثروتمند و فقیر

_کم شدن جرم

_مهربان تر شدن مردم نسبت به هم

_آرامش و امنیت در جامعه و احساس مسئولیت بیشتر

انواع انفاق

انفاق واجب: زکات و خمس

انفاق مستحب: قرض الحسنه، وقف

زکات: زکات در اصل به معنای پاک شدن از دل بستگی ها و آلودگی هاست و به نوعی از انفاق گفته می شود که به برخی از دارایی های انسان تعلق می گیرد. این دارایی ها سه دسته است:

۱- غلات: گندم، جو، خرما و کشمش

۲- دام ها: شتر، گاو و گوسفند

۳- سگه ها: طلا و نقره

اثرات زکات: مصونیت مال از نابودی و پر برکت شدن آن

خُمس: هر مسلمانی که از طریق کار، درآمدی کسب می کند، پس از صرف هزینه های سالانه زندگی خود و خانواده، باید یک پنجم آنچه را که باقی مانده است، به عنوان خُمس بپردازد. خُمس یکی از راه های تأمین نیازهای جامعه است که به حاکم اسلامی یا مرجع تقلید پرداخت می شود.

موارد مصرف خُمس

آشنا کردن مردم با معارف دینی، دفاع از کشورهای اسلامی، تربیت دانشمندان علوم دینی، تألیف و توزیع کتاب های دینی و...

انفاق مستحب: قرض الحسنه، وقف

پیامبر اکرم (ص) درباره ارزش قرض دادن فرموده است: مسلمانی که به برادر مسلمان خود قرض دهد، در برابر هر درهمی که قرض داده هم وزن کوه اُحُد حسنات خواهد داشت و اگر برای دریافت آن مدارا به خرج دهد از پل صراط همچون برق جهنده بدون حساب و عذاب خواهد گذشت.

در دین اسلام برای صدقه دادن ده ثواب و برای قرض دادن هجده ثواب قرار داده شده است.

وقف: وقف به این معناست که انسان در راه جلب رضایت خداوند مالکیت بخشی از اموال و دارایی هایش را از اختیار خود خارج کند و استفاده از آن یا استفاده از درآمد آن را در اختیار دیگران (عموم مردم، فقرا، ایتام، و...) قرار دهد.

وقف معمولاً در این امور صورت می گرفت: ساختمان مسجد، حوزه های علمیه، کتاب خانه های عمومی، مدارس و دانشگاه، بیمارستان های عمومی، خانه هایی برای یتیمان و بی سرپرستان و فقرا، وقف اموالی برای کفن و دفن فقرا، وقف آب انبار و تأمین آب آشامیدنی یا آب کشاورزی برای مردم، ساختن کاروانسراهایی در مسیر راه های زیارتی یا تجاری برای استراحت کاروان ها، خرید تجهیزات برای جنگ با کفار، ساختن پادگان ها و قلعه ها برای نظامیان و...